

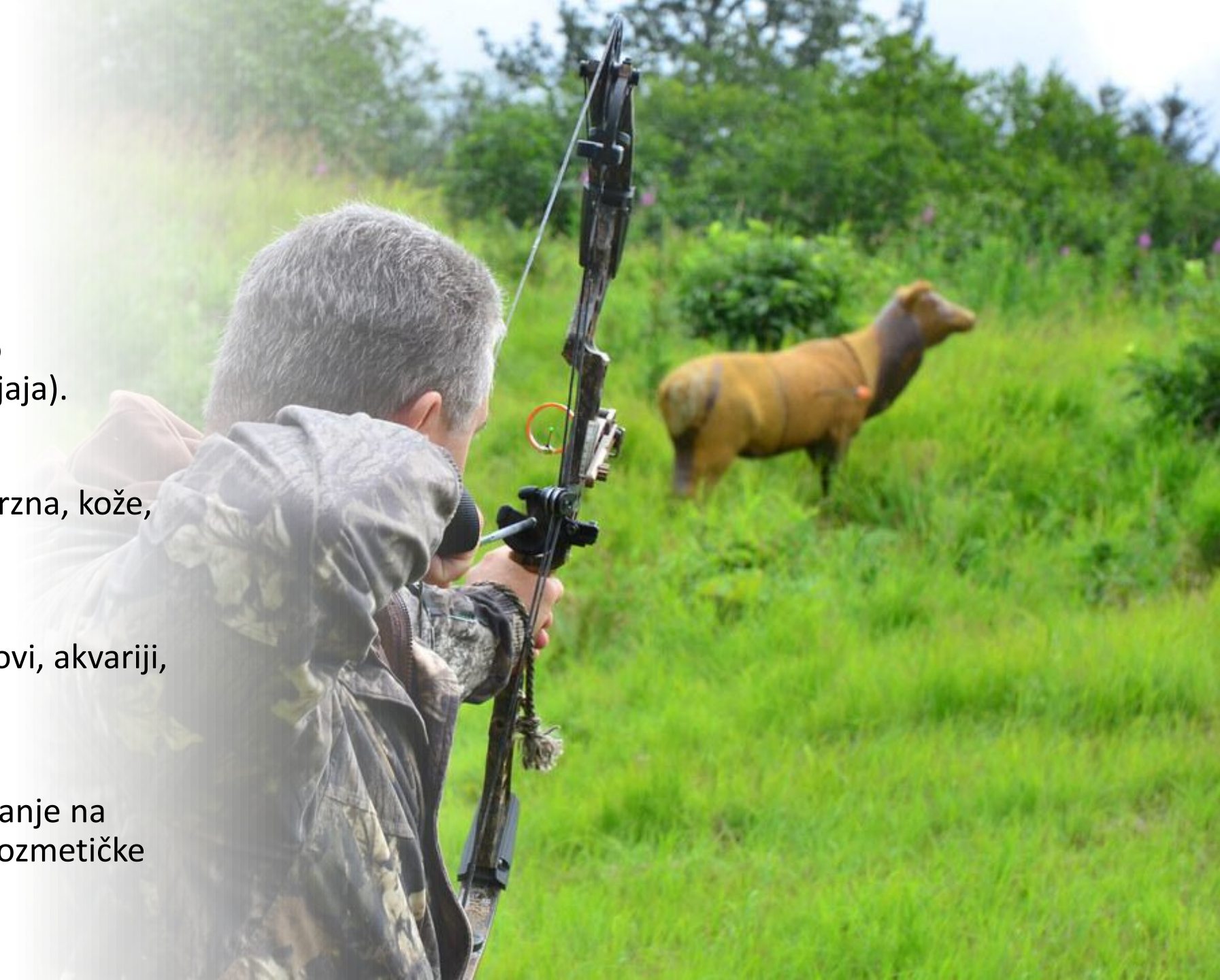
Iskorištavanje životinja

Fani Hrabar,
Srednja škola Ivana Lucića-Trogir

Oblici iskorištavanja životinja

- **Hrana:** Stočarstvo i ribarstvo (proizvodnja mesa, mlijeka, jaja).
- **Odjeća i obuća:** Korištenje krzna, kože, vune i svile.
- **Zabava:** Cirkusi, zoološki vrtovi, akvariji, borbe životinja.
- **Znanost i istraživanje:** Testiranje na životinjama u medicinske i kozmetičke svrhe.

Povijest i kultura iskorištavanja životinja

- **Drevne civilizacije:** Upotreba životinja za hranu, prijevoz, religijske obrede i odjeću.
- **Industrijalizacija:** Razvoj masovne proizvodnje i povećanje broja iskorištavanih životinja.
- **Suvremeni svijet:** Povećana svijest o pravima životinja i etičkim pitanjima.

Argumenti za iskorištavanje životinja

- **Prehrambene potrebe:** Životinjski proizvodi važan su izvor proteina i drugih nutrijenata za ljude.
- **Ekonomija:** Stočna i prerađivačka industrija zapošljava milijune ljudi širom svijeta.
- **Tradicionalne vrijednosti:** U mnogim kulturama upotreba životinja ima duboko ukorijenjene običaje i vrijednosti.

Argumenti protiv iskorištavanja životinja

- **Patnja životinja:** Mnoge prakse uključuju fizičku i psihičku patnju životinja (npr. klaonice, uvjeti uzgoja).
- **Prava životinja:** Sve je više mišljenja da životinje imaju pravo na slobodu i život bez iskorištavanja.
- **Ekološki utjecaj:** Industrija mesa i uzgoja životinja ima značajan negativan utjecaj na okoliš.

Etika iskorištavanja životinja

- **Utilitarizam:** Opravdanje praksi iskorištavanja ako donose više koristi nego štete; no, postavlja se pitanje može li se to opravdati u slučaju patnje životinja.
- **Prava životinja:** Filozofija koja smatra da životinje imaju moralna prava i da ih nije etično koristiti za ljudske potrebe.
- **Moralna dilema:** Sukob između ljudskih interesa i prava životinja na slobodan život.

Prava životinja i zakonodavstvo

- **Međunarodni zakoni:** EU regulative koje ograničavaju upotrebu životinja u znanosti i industriji.
- **Hrvatski zakon:** Zakon o zaštiti životinja koji propisuje uvjete za humano postupanje sa životinjama.
- **Trendovi:** Rast pritiska za donošenje strožih zakona i ograničenja u iskorištavanju životinja.

Alternativni načini za smanjenje iskorištavanja životinja

- **Biljna prehrana:** Povećana dostupnost biljnih zamjena za meso, mlijeko i jaja.
- **Sintetički materijali:** Zamjene za kožu, krzno i vunu koje ne zahtijevaju iskorištavanje životinja.
- **Etika zabave:** Popularnost virtualnih safari parkova, rezervata za divlje životinje i edukacijskih programa bez držanja životinja u zatočeništvu.

Literatura

- **Singer, P.** (1975). *Animal Liberation*. HarperCollins.
- **Regan, T.** (1983). *The Case for Animal Rights*. University of California Press.
- **Francione, G. L.** (2008). *Animals as Persons: Essays on the Abolition of Animal Exploitation*. Columbia University Press.
- **Joy, M.** (2010). *Why We Love Dogs, Eat Pigs, and Wear Cows: An Introduction to Carnism*. Conari Press.
- PETA (People for the Ethical Treatment of Animals) – peta.org
- Greenpeace – greenpeace.org
- Europska komisija – Zakonodavstvo o zaštiti životinja – ec.europa.eu